

ЗБЫХ СЛУПОУСКІ

РАДЗІНА

maraton

Збых Слупоўскі

РАДЗІНА

Раман

*Тут усё хлусня, толькі хлусня і анічога,
апрача хлусні. І сам я заўзяты хлус.
Ну, вы мяне зразумелі.*

maraton
Галіяфы
2025

Пачатак

Ненавіджу, калі па мне страляюць.

Так я паспеў падумаць тады, калі валіўся за парапёт ля падземнага пераходу.

Пазней некаторы час я анічога не думаў.

У прыбіральні на другім паверсе «Арэны», ля запэцканага люстэрка, я зірнуў на кавал скуры, які матляўся над левым вухам, і меланхалічна заўважыў: гісторыя, трасца на яе, не проста паўтараецца — яна цалкам складзеная з шаблонаў. Косткі для гульні і камбінацыі выпадаюць амаль тыя ж самыя.

А яшчэ я падумаў пра тое, што я палахлівы нікчэмны баязлівец.

І надта гэтым задаволены.

Бо я зусім не мой дзед Аніська — ані стаццю, ані мужнасцю. І любоў да радзіны ў мяне суцэльна іншая, асабліва калі ў мяне страляе амаль родны пляменнік, хай і гумавымі кулямі.

Бо дзед Аніська пабег не ад стрэльбы, а на яе, і з таго часу ў дзеда Міхала засталіся крывыя нос

і толькі адзіны зуб спераду на верхняй сківіцы. Але ж дзед Аніська не забіў, толькі забраў стрэльбу.

Ну, з іншага боку, дзед Міхал асмеліўся сам-насам сустрэцца з Аніскай у лесе.

Трэба казаць, што я не надта доўгі час думаў пра дзядоў, бо з драпін на галаве льецца надзіва шмат крыві, і з-за таго выгляд нібы ў ахвяры Лядовага пабоішча, якога насамрэч і не было, але ж не ў гэтым справа. На параненых палююць усе, ад даішнікаў да пракурораў, а калі ўпалююць, то дадуць яшчэ, а пасля і завядуць справу, каб не думаў скардзіцца з-за пабояў. Таму я абклаў галаву шкарпэткамі, зірнуў у люстра, вылаяўся і ўпарта крочыў вонкі, на калідор, дзе праз тры дзверы знаходзіліся крама «Хай адвенчура» і пара аслупяненых дзевак у ёй. Дзеўкі аслупянелі да такой ступені, што прадалі мне ўсё, што я прасіў, і нават не віскнулі, калі я пераапануўся ва ўсё новае й прымасціў на галаву, прама на шкарпэткі з крывёю, спачатку гумавую стужку, а пасля бафу і стаў падобны на звар'яцелага тэнісіста.

А пасля я сядзеў у «Піца Тэмпа» на гэтым жа паверсе, мэтанакіравана жор піцу «Кальцонэ» і запіваў мінеральнай вадой вытворчасці алі-гарха Тапузідзіса. Сядзеў я ля высокага, ва ўсю сцяну, акна і бачыў, што ў завулках у элітным селішчы за «Арэнай» кішма кішаць чорныя і працавіта хапаюць тых, хто меў намер прабегчы

праз «Арэну» і схавацца сярод забудовы сярэдным коштам у мільён долараў за асабняк. Хапалі надта жыва й драматычна, я пазіраў і жор піцу, і, напэўна, таму не паспеў напалохацца, калі чорныя раптам апынуліся з іншага боку, гэта значыць ля майго стала. Аднак чорныя звычайна рэагуюць толькі на моцны пах страху, і таму асаблівай зацікаўленасці я ў іх не выклікаў. Яны ўзяліся за хлопчыка ў акулярах і з валасамі да плеч. Дарэчы, калі яго білі, то ў мяне павалілася на сталае бутэлька з колай, але я не стаў скардзіцца і толькі моўчкі назіраў за тым, як хлопчыка валакуць вонкі. Валаклі двое, а трэці ішоў ззаду і нёс пабітыя акуляры.

І толькі калі яны сышлі, мяне праняло. Бо з імі ж мог зайсці і мой амаль родны пляменнік Міхал — той самы, які ў мяне страляў.

Дзед N1

Вы, напэўна, здзівіцеся, але пляменнік Міхал страляў у мяне менавіта таму, што дзед Міхал страляў у дзеда Аніську ў чэрвені сорак другога ў сасновым лесе пад мястэчкам Добруш. Вядома, пляменнік Міхал страляў яшчэ і таму, што трэ было адпрацоўваць грошы за дзень, які лічыўся баявым, і таму, што на Міхала пазіралі камандзіры і падначаленыя, а тады страляць лёгка й прыемна, але ж гэта не надта істотная нагода ў параўнанні з тым, што дзед Міхал страляў у дзеда Аніську, а дзед Аніська не забіў Міхала. Хаця тыя зубы і нос, а таксама два рэбры і прамянёвую костку на левай руцэ дзед Міхал памятаў да скону жыцця, і калі на зборах радзіны бывала застолле, Міхала з Аніскай садзілі па розныя бакі стала. Крыху падпіўшы, Міхал заўжды крычаў, што ўзгадае і на зубы, і на рэбры, і лез біцца, і аднойчы па недаглядзе Аніська выбіў яму апошні зуб спераду на верхняй сківіцы.

Міхал яшчэ крычаў пра тое, што ўзгадае і на кароў, і на сядзібу, і на саўзнакі. І крычаў пра траіх сваякоў, якіх Аніська справадзіў у Сібір. А тады Аніська крычаў пра тое, што Міхал, вылюдак, здаў немцам пляменніцу Аніські, а тыя яе расстралялі. Тады Міхал крывіўся і казаў, што тая пляменніца лясным бандзюганам, якія апошнюю ежу ў людзей кралі, наводчыцаю была ды трымала маліну, а як схапілі ды паціснулі, адразу ж сракай пацякла й усё выклала.

Пасля гэтых слоў Аніська звычайна лез біцца, і яго трэба было перахопліваць з немалою рызыкаю для сябе, бо Аніська быў моцны, хаця і хварэў шмат пасля вайны. Здаралася, што і не перахоплівалі.

Аднойчы за стол неяк патрапіў Міхалаў сваяк з Кадлупоў. Кадлупоўскіх сваякоў добрушскія аніколі раней не звалі, а кадлупоўскія настойліва звалі, але ж добрушскія аніколі не ехалі. Пасля і Міхалавы, і Аніскавы доўга і асцярожна высьвятлялі, хто заклікаў гэтага з Кадлупоў, але ж ніхто не прызнаўся.

Прынамсі, хату ўсё ж такі адрамантавалі да зімы. І абышлося без таго, каб патрабаваць з кадлупоўскіх грошай. І добра, бо грошай у кадлупоўскіх усё роўна не было ніколі, што з'яўлялася таксама вялікай таямніцай, бо яны амаль не пілі, але ж гэта іншая справа і пра яе тут гаворка не пойдзе.